

Zastupnici Europskog parlamenta (EP) su u utorak usvojili uredbu Europske komisije o povećanju transparentnosti rada Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) i provođenju pouzdanijih i objektivnijih znanstvenih studija prije nego što proizvod dobije dozvolu za izlazak na tržište, a prvenstveno se to odnosi na autorizacije pesticida, GMO-a i aditiva u prehrambenom lancu.

Prijedlog da ESFA radi učinkovitije i transparentije nego do sada te da studije na koje se Agencija oslanja kako bi proizvod mogao izaći na tržište moraju biti "pouz dane, objektivne i neovisne", dobio je potporu 427 zastupnika, 172 protiv je bilo protiv, a 67 suzdržanih, no ishod glasovanja nije podržala sama izvjestiteljica Renate Sommer (EPP), zatraživši da se njezino ime ukloni iz tog dosjea.

Zastupnici su danas glasovali za veću transparentnost prilikom autorizacije pesticida, posebice glifosata kao vodećeg "ubojicu" korova, GMO-a i aditiva u prehrambenom lancu.

Naime, preko 1,4 milijuna građana putem Europske građanske inicijative (STOP glifosatu) zahtijeva veću transparentnost prilikom autorizacije pesticida, stoga je Europska komisija u travnju ove godine predložila novu uredbu: "Transparentnost i održivost procjene rizika EU-a u prehrambenom lancu".

Uredba će imati utjecaja na europski zakon o hrani, ali i na drugo zakonodavstvo, kao primjerice, na autorizaciju genetskog inženjeringa, pesticida i drugih dodataka hrani.

Prema novo usvojenom prijedlogu podaci o inovacijama morat će se objaviti već u trenutku podnošenja zahtjeva za odobrenje proizvoda, no izvjestiteljica Sommer u svom je izvješću predložila promjene u procesu jer smatra da ovakav prijedlog ugrožava inovativnost i kompetitivnost u prehrambenoj industriji.

"Ljudi iz trećih zemalja mogu na stranicama EFSA-e pronaći nove proizvode koje mogu kopirati prije nego što u Europi proces autorizacije uopće započne. Piratizirani proizvod može na tržištu biti ponuđen za puno nižu cijenu", upozorila je Sommer na plenarnoj raspravi održanoj dan ranije.

Tijekom rasprave zamjerila je pojedinim klubovima zastupnika što smatraju kako je ovaj prijedlog izmjena usmjeren prema zaštiti industrije, a ne građana EU.

"Proizvođači su isto dio našeg društva. Prehrambeni sektor jedan je od najvećih u EU s milijunima radnih mjesta. Svi ti zaposlenici su i potrošači. Ako postoji mogućnost da se njihovo radno mjesto premjesti u inozemstvo, to je isto opasnost. Glifosat nije jedini problem", naglasila je njemačka zastupnica i izvjestiteljica koja se nakon glasanja povukla s te pozicije kazavši kako je riječ o vrlo populističkoj odluci iza koje ne može stajati.

Pravno mišljenje na zahtjev Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a je pokazalo kako Komisijin prijedlog uredbe ne ide dovoljno daleko po pitanju transparentnosti, već čak može i ugroziti trenutačna prava na pristup dokumentima.

Međutim, Komisijin prijedlog javnog registra znanstvenih studija koje naručuje prehrambena

industrija je dobar početak, ocijenili su zastupnici, istaknuvši da EP traži da studije budu objavljene na početku procesa autorizacije.

"Ovo definitivno pridonosi tome da se počinje otvarati istina u dokumentima Monsanto, Bayera i BASF-a oko toga što sadrži glifosat i sve ono što su oni do sad tajili. Ako nema nikakvih tajni što se tiče utjecaja na zdravlje, onda su mogli davno to već staviti na stol", izjavio je za Hinu hrvatski eurozastupnik Davor Škrlec (Zeleni/ESS).

"Klub zastupnika Zelenih priložio je tužbu europskom sudu upravo zbog toga što se na zahtjev nisu mogli dobiti relevantni podaci iz tih studija koji bi mogli pomoći rasvjetljavanju slučaja. Studije moraju proći javnu transparentnost i prije nego što EFSA provede postupak ocjenjivanja", navodi zastupnik.

Ovaj prijedlog izmjena nastavlja se na Europsku građansku inicijativu o glifosatu koja je dovela u sumnju neovisnost znanstvenih studija korištenih u evaluaciji pesticida.

Zbog toga je Europski parlament u ožujku 2018. uspostavio poseban odbor PEST na inicijativu Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a kako bi se istražio postupak koji je rezultirao produljenjem dozvole za glifosat u Europskoj uniji na još pet godina.

PEST je prošlog četvrtka velikom većinom glasova usvojio preporuke usmjerene na rješavanje nedostataka u postupku autorizacije pesticida u Europskoj uniji.

Nalaže se kompletno ispitivanje aktivnih supstanci i proizvoda na bazi pesticida, uključujući kumulativne učinke, jače mjere upravljanja rizicima, potpuna transparentnost studija koje su korištene za procjenu, jačanje neovisnosti te osiguravanje odsustva sukoba interesa.

Sljedeći je korak početak pregovora između EP-a i ministara EU-a.

(Hina)

